

Päiväys/Datum

18.09.2024

Dnro/Dnr

TRAFICOM/41495/05.01.26.02/2022

Päätös vesiliikennelain (782/2019) mukaisessa kielto- ja rajoitusasiassa

Estitys

Estityksen tekijä

Salmirannan Pientaloyhdistys

Estityksen pvm

27.1.2022

Estitys

Vesikulkuneuvolla liikkumista koskevan aallokon aiheuttamisen kiellon määrääminen.

Perustelut

Estityksen perusteena on alueen yleisen turvallisuuden parantaminen ja aallonmuodostuksen vähentäminen. Nopeat ja suurikokoiset alukset aiheuttavat turvallisuusriskin, sekä haittaa uimareille ja laitureihin kiinnitetyille veneille.

Asian käsittely

Kuuluttaminen

Estityksestä on kuulutettu ja asiakirjat ovat olleet nähtävinä 6.6– 27.6.2024 välisen ajan Traficomien verkkosivuilla. Estityksen kuuluttamisesta on ilmoitettu 6.6.2024 Keskisuomalainen-nimisessä sanomalehdessä.

Pyydetty lausunnot

Estityksestä on pyydetty lausuntoa Keski- Suomen ELY- keskukselta, Sisä- Suomen Poliisilaitokselta, Väylävirastolta ja Jyväskylän kaupungilta.

Saadut lausunnot

Kaikki pyydetty lausunnonantajat ovat toimittaneet lausuntonsa asiaan.

ELY-keskus lausuu asiassa, että koko rajoitusalueeksi esitetty alue, kuten koko Päijänne, kuuluu Suomen tärkeisiin lintualueisiin eli FINIBA-alueisiin. Lisäksi rajoitusalueen pohjoispuolinen niemi ja ranta on rauhoitettu luonnonsuojelu-alueeksi. Luonnonsuojelualueita hiukan laajemmalla alueella rannassa sijaitsee myös toisen linnustollisesti valtakunnallisesti arvokkaan FINIBA-alueen, Kuokkalan, osa-alue. Hämeenlahden luonnonsuojelualue ja sen viereinen ruovikkoinen lahti esitetyn kieltoalueen välittömässä läheisyydessä on tärkeä linnuston pesimäalue, ja voimakas aallokko aiheuttaa häiriötä erityisesti niille linnuille, kuten uikuille, joiden

pesät ovat kelluvia. Esitetyllä aallokon aiheuttamisen kiellolla voidaan parantaa alueen linnuston elinolosuhteita ja vähentää linnustoon kohdistuvaa häiriötä. Luonnonsuojelualueita käytetään myös virkistysalueena, ja sillä on aktiivisessa käytössä oleva, Jyväskylän kaupungin ylläpitämä lintutorni ja liito-oravapolku. Jyväskylän kaupunki on aloittanut Salmirannan koulutuskeskuksen alueen kaavoittamisen pientaloalueeksi, joten jatkossa virkistyskäyttöä alueella tulee olemaan vielä nykyistä enemmän. Veneilyn aiheuttaman häiriön vähentäminen parantaa myös alueen virkistysarvoja ja mahdollisuuksia luonnon ja lintujen tarkkailemiseen.

Sisä- Suomen poliisilaitos lausunto asiaan: Siitä huolimatta, että vesiliikennelaissa ympäristölle ja omaisuudelle aiheutuvan haitan aiheuttaminen vesikulkuneuvolla kielletäänkin, niin tässä yksittäisessä tapauksessa kyseisellä alueella on hyvä tehostaa lain sanomaa erillisellä aallokon aiheuttamiskiellolla. Valvontaa suorittavana viranomaisena poliisi edellyttää, että rajoitus on osoitettu selkeästi liikennemerkkein kahdella liikennemerkillä väyläalueen molemmissa päissä niin, että mitään tulkintaepäselvyyttä rajoitusalueesta ei voi syntyä.

Väylävirasto lausuu asiassa, että esitetty rajoitusalue sijoittuu yleiselle kulkuväylälle sekä sen ulkopuoliselle vesialueelle. Tällöin merkinnästä vastaa sekä Jyväskylän kaupunki että Väylävirasto väylänpitäjänä yhdessä. Esitetyllä kieltoalueella kulkee Väyläviraston ylläpitämä Iso Lehtisaaren L-väylä (VL3 hyötyliikenteen matalaväylä). Väyläviraston näkemyksen mukaan rannat ovat kaislikkoiset ja väylä kulkee kaukana rannasta, joten merkinnässä jouduttaneen käyttämään kelluvaa merkintää, mitä hankaloittaa vesisyvyys ja jyrkät rinteet syvän salmen keskiosan reunoilla. Väylävirasto esittää kieltoalueen pienentämistä etelänpuoleisesta päädyistä esimerkiksi sähkölinjan kohdalle, sillä taajamamuotoinen asutus, kaavaan merkityt huvivenelaiturit ja uimaranta sijaitsevat lausuntopyynnössä esitetyn alueen pohjoispäässä mantereen puolella. Väylävirasto toteaa, että merkinnästä vastaaville on jätettävä vähintään 6 kuukautta aikaa maastomerkintöjen toteutukselle ennen kiellon voimaantuloa.

Jyväskylän kaupunki lausunto asiaan: Lausuntopyynnössä esitetyn rajoitusalueen vaikutusalueelle sijoittuvat Samulinniemen ja tuleva Salmirannan asuinalue, kaupungin uimaranta ja venepaikat sekä Hämeenlahden luonnonsuojelualue. Samulinniemen asuinalueella on omarantaisia tontteja ja kahden laituriosakeyhtiön rakennuttamat ja ylläpitämät venelaiturit. Lisäksi rannalla on kaupungin Riihiniemen soutuvenepaikat 74 veneelle sekä uimaranta. Kaupungille ei ole tullut palautteita haitallisesta vesiliikenteestä uimarannan ja soutuvenepaikkojen osalta. Salmirannan alueelle on kaavoituksessa valmisteilla asuinalue, johon suunnitellaan mm. omarantaisia AO-tontteja ja asukkaiden yhteiskäytössä oleva rantasauna. Kaikille Salmirannan rantatonteille on mahdollista rakentaa laiturit. Salmirannan asuinalueen asemakaavan laajennus- ja muutosluonnos on tällä hetkellä asetettu nähtäville. Hämeenlahdessa on luonnonsuojelupaikoilla (LSL) suojeltu Hämeenlahden luonnonsuojelualue, joka on linnustollisesti merkittävä metsäluhta- ja tulvametsäalue. Vesiliikenteen nopeuksilla ei ole ollut vaikutusta Hämeenlahden luonnonsuojelualueen suojeluarvoihin. Esitetty rajoitusalue on 1 300 m pitkä. Kaupunki pyytää Traficomia huomioimaan, että esitetyn rajoitusalueen ulkopuolelle jää Samulinniemen alkuosan omarantaiset tontit, joissa on myös laiturit. Esitetty rajoitusalue on merkitty alkamaan Hämeenlahden luonnonsuojelualueen niemestä ja päättyvän Iso Lehtisen saaren lounaisosan kärkeen. Rajoitusalue rajautuu viistoon ja etäisyys rajakohtien välillä on

noin 600 m. Kaupunki pyytää Traficomia huomioimaan, onko aluerajoitus veneilijöille pitkän etäisyyden vuoksi hahmotettavissa. Lisäksi kaupunki pyytää huomioimaan vesiliikenteen turvallisuuden, sillä alueella liikkuu moottoriveneiden lisäksi mm. saunalauttoja, kanootteja, soutuveneitä ja SUP -lautoja. Mahdollisesti nopeat veneet ajavat rajoitusalueella (aallokon aiheuttamisen kieltö) plaanissa, jotta veneen peräaaltoa ei muodostu. Aiheutuuko siitä turvallisuusriski muille vesillä liikkujille? Jyväskylän kaupunki tuo lausunnossaan esille kaupungille tulleen palautteen, aluerajoituksen vaikutusalueen tulevat muutokset ja huomioita rajoitusalueeseen liittyen. Rajoitusalueella on Väyläviraston väylä, joten kaupunki jättää aluerajoituksen esityksen vesiliikenteen asiantuntijan Väyläviraston päätettäväksi.

Muistutukset ja muut lausunnot

Muistuttaja A:n mukaan esityksen mukainen kieltö heikentäisi vesiliikenteen sujuvuutta ja aiheuttaa turhia ongelmia ja päänsäivaa veneilijöille. Nopeusrajoitus muuttaisi veneilijöitten käyttäytymistä siten, että he kulkisivat Lehtisen ja Kalasaaren välistä, jossa on valmiiksi jo ahdasta ja ruuhkaista kapean kulkuväylän ja isojen risteilijöiden takia. Muistuttajan mukaan väite veneiden kolhiintumisesta laitureilla on vain merkki veneilijöiden osaamattomuudesta sitoa veneitä oikeaoppisesti laitureihin. Muistuttajalla itsellään on 2 venettä toisessa yhdyslaturissa eikä veneet ole kolhineet ikinä laitureihin. Myös soutuvene rannassa on pysynyt kunnossa aalloista huolimatta.

Muistuttaja B:n mukaan tulisi harkita vakavasti alueen kasvattamista alkamaan jo Äijälänsalmesta lähtien, mikäli vesialueelle päätetään asettaa esityksen mukainen kieltö. Mikäli veneet joutuvat voimakkaasti vähentämään nopeuttaan lähestyessään nyt haettavaa rajoitus- ja kieltöaluetta, niiden muodostama aallokko muodostaa suuren vaaratekijän niin alueella liikkuvien pienempien vesistön käyttäjien (sup-laudat, kanootit, soutuveneet jne) kuin myös rajoitus- ja kieltöalueen pohjoispuolella olevien kiinteistöjen laitureiden ja rantojen suhteen. Alueen lähistöllä on kaksi suosittua venerantaa, Salmirannassa ja Kuokkalan pienvenesatamassa, ja näistä molemmista suunnataan virkistämiseen Päijänteelle kaiken kokoisilla vesikulkuneuvoilla sekä hyödyntämään Kalasaaresta löytyvää kaupungin yleistä saunaa. Esimerkiksi Kalasaareen suunnattaessa molemmista venerannoista joutuu kulkemaan juuri tuon kieltö- ja rajoitusalueen pohjois-/koillispuolelta.

Muistuttaja C:n jättämässä muistutuksessa pääviesti on, että Salmirannan väylälle ei tule asettaa rajoituksia käytettävälle nopeudelle, eikä aallon muodostukselle. Rajoitusten asettamisella aiheutettaisiin merkittäviä haasteita liikenteelle ja siirrettäisiin esityksessä kuvattuja ongelmia muille alueille. Salmirannan lisäksi on olemassa paljon muitakin asuinalueita, joiden tarkastelu saattaa tulla ajankohtaiseksi muutettaessa vesiliikennejärjestelmää. Pelkkä nopeuden tai aallon muodostuksen rajoittaminen on teknisesti ongelmallista sekin. Tässä muistutuksessa esille tuotujen perusteiden mukaisesti esitetään, että viranomainen toimii tehtävänsä mukaisesti ja pyrkii kohti sujuvaa liikennejärjestelmää seuraavin ratkaisukeskeisin keinoin: Vesiväylien lähelle rakennettavia rakennelmia koskevien määräysten päivittäminen yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa huomioiden toimintaympäristön olosuhteet (ml. vesikulkuneuvojen ja ilmastomuutoksen vaikutukset). Kuluttajien ohjeistaminen vesikulkuneuvojen oikeaoppiseen kiinnittämiseen tuulisissa ja aallokkoisissa ympäristöissä. Kuluttajien ja kuntien ohjeistaminen uimapaikkojen turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Vaihtoehtojen vesiväylien kehittäminen alueella mukaisesti siten, että pääsy rinnakkaiselle reitille

mahdollistetaan. Turvaamalla asuinalueiden tasavertainen kohtelu vesiliikenteen vaikutusten arvioinnissa ja liikennejärjestelmän kehittämisessä. Kehittämällä ajan tasainen arviointimenettely vesiliikenteen haittojen tekniseen tarkasteluun, jotta rajoitusten asettaminen ei perustu yksittäisen toimijan esitykseen tai mielipiteisiin. Nykyisen päätöksenteon prosessin tarkastelu resurssinäkökulmasta siten, että yksittäisen, mahdollisesti tarpeettoman esityksen aiheuttama kuormitus arvioidaan ja minimoidaan.

Muistuttaja D:n mukaan aallokon aiheuttamiskieltoesitystä vastustaa alueella useampi kiinteistön omistaja. Laivaväylällä on riittävästi tilaa huviveneilylle. Suojaisaan uimarantaan ja laitureihin on välimatkaa reilusti eikä veneilystä johtuva aallokko aiheuta vaaraa. Aallokon aiheuttamiskielto rajoittaisi omarantaisten tonttien virkistyskäyttöä ja veneitten hiljentely aallontekokieltoalueelle ja kiihdyttely sen jälkeen olisi huonompi vaihtoehto koska siitä seuraisi käytännössä suurempi aallokko. Tietoomme ei ole tullut huviveneiden aiheuttamasta aallokosta johtuneita vahinkoja. Kiinteistöjen arvo laskee mahdollisen kiellon johdosta, kiinteistöt on ostettu ilman tällaisia rasitteita, jotka haittaavat vesistön nautintaoikeutta olennaisesti. Alue jossa uimaranta ja laiturit sijaitsevat ei ole omarantaisia tontteja.

Päätös

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom määrää esityksestä poiketen vesikulkuneuvolla liikkumista koskevan aallokon aiheuttamisen kiellon Salmirannan ja Iso Lehtisen saaren väliselle vesialueelle liitekartan mukaisesti.

Perustelut

Vesiliikennelain 101 §:n 1. momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää vesikulkuneuvolla liikkumisen määräajaksi tai toistaiseksi määrätyllä vesialueella tai rajoittaa sitä, jos kielto tai rajoitus harkitaan tarpeelliseksi liikenteen, ympäristön, kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi taikka yleisen luonnon virkistyskäytön tai muun yleisen edun vuoksi. Aallokon aiheuttamisen kiellon määrääminen katsotaan olevan tarpeellista vesiliikenneturvallisuuden varmistamiseksi ja ympäristön sekä rantarakenteiden suojaamiseksi, mutta esitettyä pienemmälle alueelle. Kiellon asettamista tukee myös viranomaisilta saadut lausunnot. Traficom katsoo, että kielto- ja rajoitusalue on tarpeen ulottaa myös väyläalueen ulkopuoliselle vesialueelle. Tämä helpottaa kiellon noudattamista, koska väylää ei ole kieltoalueen osalta viitoitettu. Kielto- ja rajoitusalueen koskeminen koko vesialuetta estää myös rajoituksen mahdollisen kiertämisen ajamalla väyläalueen ulkopuolella. Kieltoalueen ulottuessa koko vesialueelle myös kiellon valvonta helpottuu. Esitetty kieltoalue katsotaan kuitenkin olevan tarpeettoman pitkä, koska taajamamuotoinen asutus, huvivenelaiturit ja uimaranta sijaitsevat esitetyn alueen pohjoispäässä mantereeseen puolella. Tarpeettoman pitkät kieltoalueet aiheuttavat turhautumista vesillä liikkujissa ja tämä saattaa vaikuttaa kieltojen noudattamiseen. Lisäksi alueen laajentaminen niin, että se alkaisi jo Äijälänsalmesta ei ole Traficomien näkemyksen mukaan tarkoituksenmukaista. Vesikulkuneuvon nopeus on sopeutettava kieltoalueella siten, ettei vesikulkuneuvosta aiheudu aallokkoa tai muuta virtausvaikutusta, josta voi aiheutua vahinkoa liikenteelle, ympäristölle, kalastukselle tai muulle elinkeinolle tai vesistön virkistyskäytölle.

Vesillä liikkujia koskevat kuitenkin aina vesiliikennelain 1 luvun 5 §:n mukaan:

"Vesikulkuneuvon käyttäjän on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta ja toimittava siten, ettei hän ilman pakottavaa syytä vaikeuta tai häiritse muiden liikkumista vesillä eikä aiheuta vaaraa tai vahinkoa muille taikka vaaraa tai merkittävää tai tarpeetonta haittaa tai häiriötä luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle."

Poikkeamat kiellosta tai rajoituksesta

Kielto tai rajoitus ei nopeusrajoitusta lukuun ottamatta koske työnteon tai asunnon sijainnin vuoksi tarpeellista vesikulkuneuvon käyttöä eikä vaikeasti liikuntavammaisen henkilön vesikulkuneuvon käyttöä, ellei päätöksessä erityisen painavasta syystä toisin määrätä. Virka-, ensihoito- ja pelastustehtävien suorittamiseksi, Puolustusvoimien toiminnan varmistamiseksi sekä muusta vastaavasta syystä välttämätön vesikulkuneuvolla liikkuminen on sallittu kiellosta tai rajoituksesta huolimatta.

Voimaantulo

Päätös tulee voimaan 1.6.2025 lukien mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta ja on voimassa toistaiseksi. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Merkitseminen maastoon

Liitteenä olevan kartan mukainen kielto- ja rajoitusalue on merkittävä maastoon. Merkitsemisestä vastaa yhteisvastuullisesti Väylävirasto ja Jyväskylän kaupunki. Määrätty kielto tai rajoitus tulisi olla merkittynä maastoon päätöksen voimaantullessa.

Asennetuista vesiliikennemerkkeistä ilmoittaminen

Vesiliikennelain 54 § 3. momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirastolle on ilmoitettava vesiliikennemerkkin asettamisesta, muuttamisesta tai poistamisesta paikannustietoineen valtakunnallista EUREF-FIN koordinaattijärjestelmää käyttäen. Ilmoitus tehdään Traficom sivuilta (traficom.fi > liikenne > merenkulku > vesiväylät > vesistö rakentaminen > tee vesiliikennemerkkin asennus-muutos-tai-poistoilmoitus) löytyvällä ilmoituslomakkeella.

Päätöksestä kuuluttaminen

Traficom tiedottaa tästä päätöksestä kuulutuksella Traficom verkkosivuilla (Ajankohtaista > Kuulutukset ja yleistiedoksiannot > Vesiliikenne).

Päätöksen tiedoksi antaminen

Väylävirasto
Jyväskylän kaupunki
Esittäjä

Ilmoitus päätöksestä

Keski- Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Sisä-Suomen poliisilaitos

Lisätietoja antaa

Elias Juvakka

Puh. 029 534 5022
Sähköposti: elias.juvakka@traficom.fi

Maksu

Tästä päätöksestä peritään esityksen tekijältä liikenne- ja viestintäministeriön vahvistamien taksojen mukainen 570 euron suuruinen maksu.

Sovelletut säädökset

Hallintolaki (434/2003) 11 §, 62 a §
Vesiliikennelaki (782/2019) 54 §, 101-104 § 133 §
Liikenne- ja viestintäministeriön asetus Liikenne- ja viestintäviraston liikennettä koskevista maksullisista suoritteista (1255/2021) päivitetty liite s. 12.1.
Liikenne- ja viestintäviraston 2.7.2021 antama määräys "Vesiliikennemerkit ja valopasteet sekä johtojen ja kaapeleiden merkitseminen"
TRAFICOM/85487/03.04.01.00/2021

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta tekemällä oikaisuvaatimuksen Traficomiin päätöksen liitteenä olevan oikaisuvaatimusohjeen mukaisesti. Päätökseen voivat hakea muutosta asianosaiset, joiden oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 18.9.2024. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Mikkelsson Maarit
Päällikkö

Juvakka Elias
Tarkastaja

Liitteet

Oikaisuvaatimusohje
Karttaote / Merikarttaote